

Trelleborg fredagen den 22 februari 2013

Att snöstormar och New York inte hör ihop särskilt bra stod ganska tydligt för två veckor sen, då vi var sex förväntansfulla svenskar som klev in på Kastrup för att checka in vårt bagage och sätta oss på flyget till det stora äpplet i väst för en veckas storstadssemester. Beskedet vi fick var att vårt flyg var inställt tillsammans med 12 000 andra som skulle ha ankommit till eller avgått från de tre stängda flygplatserna *Newark, JFK* och *LaGuardia* under fredagen. Man räknade visserligen med att flyget skulle återupptas dagen efter, men eftersom dessa redan var fullbokade så gällde det att hitta andra alternativ. Jag och Helene fick stanna kvar i Köpenhamn medan de övriga fyra flögs till Stockholm. Efter en mardrömsrutt som startade 03.00 svensk tid och gick via Frankfurt och Chicago anlände vi till New York City och *Hotel Pennsylvania* på *Manhattan*, utmattade men förväntansfulla, drygt 24 timmar senare. Det hade då gått 43 timmar sen vi lämnade hemmet i Trelleborg...

New York City är den folkrikaste staden i USA med sina 8,4 miljoner i stadskärnan och 19,1 miljoner i storstadsområdet. Stadskärnan består av stadsdelarna *Manhattan, Brooklyn, Queens, Bronx* och *Staten Island* och bara Hudsonfloden skiljer staden från *New Jersey*. Bland de mest kända landmärkena i NYC hittar vi *Frihetsgudinnan*, som är belägen på *Liberty Island* strax söder om Manhattan, *Brooklyn Bridge, Madison Square Garden, Central Park, FN-högkvarteret, Yankee Stadium* samt *Empire State Building, Chrysler Building* och *New York Times Tower*, som samtliga tillhör de högsta skyskraporna i världen. Ändå är det på toppen av *Rockefeller Center* (Top of the Rock) man får den bästa panoramautsikten i 360 grader av Manhattan med omnejd. Lägg därtill *Broadway, Wall Street, Times Square, Chinatown, Little Italy* samt *Fifth Avenue* och ni har världens absolut häftigaste stad!

New Yorks historia är hela 11 000 år gammal och just *Broadway* som skär genom de annars så linjära gatnätet är en gammal vandringsled som indianerna grundade. Under 1600-talet bosatte sig de första européerna, som var holländare, sig på området runt *Hudsonfloden* och 1626 köpte man södra Manhattan av indianerna med glaspärlor för ett värde av 24 dollar! Namnet blev *New Amsterdam* vilket ändrades till New York när engelsmännen tog över 1664 och en stadsmur sattes upp och det är den som gett namnet till just... Wall Street! New York var även huvudstad i USA en kort period. Den 11 september 2001 är en svart datum i stadens historia, då *World Trade Center* och *Twin Towers* på nedre Manhattan attackerades och helt förstördes. Idag är det full aktivitet på *Ground Zero* där två av fyra nya skyskrapor håller på att ta form. Den högsta av de fyra kommer att bli USA:s högsta byggnad med sina 541 meter.

Att shoppa i New York är en upplevelse och eftersom den amerikanska dollarn idag står i lågt gentemot den svenska kronan får man även förhållandevis mycket för pengarna. Nämda *Fifth Avenue* är den berömda affärsgatan där klädesaffärerna ligger uppradade, men om man verkligen vill göra fynd så ska man istället åka ut till outlet i *Woodbury Common*, som ligger en dryg timme bussfärd från city. Ett par jeans kostar där ca 250 SEK och en märkeströja några tiar mindre. Även märkesskor, väskor och klockor finns där till mycket billiga priser!

Även när det gäller mat och dryck i NYC så finns det att välja på! Frukostställena öppnar redan klockan 07.00 och vill man frossa så kan man göra det med bacon & ägg, korv, french toast samt pannkakor med sirap. Man behöver heller aldrig gå hungrig från bordet eftersom man på de flesta restauranger blir serverad plusmeny á la extra allt! Vill man bara dricka en öl eller ta en drink så finns det dessutom inte mindre än ett hundratal irländska pubar att tillgå.

Även musikhistorien har ett starkt fäste i New York och redan på 1920- och 30-talet fanns klubbar som *The Cotton Club* och *The Apollo Theater* i Harlem där afro-amerikanska stjärnor som Duke Ellington, Ella Fitzgerald, Louis Armstrong, och Billie Holiday utvecklades till världsstjärnor. Samma Apollo Theater var även senare plantskola för namn som James Brown, Diana Ross & The Supremes, Jackson Five, Stevie Wonder och Aretha Franklin.

På Times Square där den anrika *Paramount Theater* en gång låg finns idag *Hard Rock Café* beläget, men på den gamla goda tiden var den även hemvisst för rockshower med stjärnor som Little Richard, Jerry Lee Lewis och Buddy Holly. Man hade upp till fyra shower per dag och inträdet var endast 1 dollar! I elvavåningshuset *The Brill Building*, som ligger vid Central Parks sydvästspets skapade förläggaren Don Kirshner hit på löpande band med namn som Neil Sedaka, Carole King, Neil Diamond, Bary Mann och Burt Bacharach i stallet.

En bit söderut hittar vi Bob Dylans hemvist *Greenwich Village* och i området finns även det mytomspunna *Café Wah?* där rockstjärnor som Jimi Hendrix, Bruce Springsteen och Velvet Underground huserat genom åren. Det berömda diskoteket *Studio 54* försvann 1981 och 2008 gjorde *CBGB's* detsamma. Det sistnämnda blev tillhåll för den amerikanska punken och New Wave-generationen med Ramones, Patti Smith och Blondie som kanske största namn. New York är också känt för sin *East coast hip hop* inom rapkulturen sen sent 70-tal där Sugarhill Gang, Grandmaster Flash och Run DMC kunde ta sig upp ur slummen i Bronx och Queens.

Till sist måste jag även nämna *Dakota Building* där John Lennon bodde och mördades och där den nyblivna 80-åringen Yoko Ono fortfarande bor kvar på den sjunde våningen. Lagom till Lennons 45-årsdag 1985 anlade hon minneslunden *Strawberry Fields i Central Park* med minnesstenen *Imagine*, bara ett stenkast från *Dakota Building*, som minne över legendaren och Liverpoolsonen som blev New Yorks kung! Just *Dakota Building*, byggd 1880-84, var för övrigt även inspelningsplats för Roman Polanskis klassiska film *Rosemarys baby* 1968.

Meanwhile in Sweden... När man bläddrar i dags- och kvällstidningar från veckan vi var i New York så kan man bara konstatera att *Melodifestivalen* regerar fullt ut i nöjesmedia! Trots att varken Danny eller Molly Sandén tävlar får de större rubriker än både Sean Banan och Louise Hoffsten som gick till final i den andra delfinalen och satte rekord med hela 3 670 000 tittare. Lördagen efter dominerade gubbarna i Ravallac och State of Drama och finalfältet ser just nu oerhört mansdominerat ut, inför den fjärde och sista deltävlingen som avgörs i Malmö i morgon. Jag kan knappast tänka mig att varken Sylvia Vrethammar, Lucia Pinera eller Therese Fredenwall överraskar med en finalplats, dessa verkar redan nu vara paxade för Ulrik Munther och Army of Lovers vilket i så fall innebär att *den kungliga hovleverantören* Camilla Henemark blir den andra kvinnan efter Hoffsten som är klar för Globen den 9 mars.

Finalen av den supersvåra resefrågeleken *På spåret* drog i sin tur 2 944 000 tittare och efter en rafflande timme stod professor Dick Harrison och Ellinor Persson som segrare mot Hoa Hoa Dahlgren och Cecilia Hagen. Själv ska jag se finalen på SVT play under helgen...

Även TFF har varit i farten och efter två storförluster med 0-4 mot Halmstad och 1-5 mot danska Nästved blev det i onsdags kväll seger mot Rosengård med hela 5-1. Föreningen hade för övrigt sitt årsmöte för halvannan vecka sen där en ny miljonförlust presenterades. Rune Andersson har därmed pytsat in 28,7 miljoner i TFF de senaste sex åren, men nu gäller det för styrelsen och den tiofaldigt återvalda ordföranden *Per-Anders Abrahamsson* att stoppa blödningen! Strax innan, den 5 februari, dog Gunnar Persson, 88 år gammal. Gunnar var TFF:s starke man under många år och satt 42 år i styrelsen, varav 37 år som ordförande.

I lördags avled även den brittiska musikern *Tony Sheridan* som kom att bli mest känd för de inspelningar han gjorde med *Beatles* som komband i början av 60-talet. Då dock under gruppnamnet *The Beat Brothers*. Tony blev 73 år och dog efter en hjärtoperation i Hamburg.

Även den eftersända svenska *Grammisgalan* bör nog läggas in för en större operation inför nästa år för det som visades i onsdags var nog något av det sämsta jag sett! Visserligen var både Kent, Thåström, Ulf Lundell och Peter LeMarc nominerade men det var bara den sistnämnde som fick pris. First Aid Kit blev galans stora vinnare med fyra tunga priser före Swedish House Mafia med två. Nisse Landgren, som för övrigt besöker Trelleborg den 6 juni, blev förärad *Årets Hederspris* och Stiftelsen var ofina nog att snuva Loreen och Euphoria på

epitetet *Årets Låt* med sin hit Vart jag än går. Nä tacka vet jag 1992 då Popsicle önskade att medlemmarna i Arvingarna skulle dö i en bussolycka i sitt tacktal, det var rock&roll det!

Natten mellan söndag och måndag är det åter galadags, den här gången dock av proffsigare karaktär då den 85:e upplagan av *Oscarsgalan* direktsänds från Dolby Theater i Hollywood. Steven Spielbergs film *Lincoln* med Daniel Day-Lewis i huvudrollen har chansen att ta hem hela 12 Oscarstatyetter medan min egen favorit *Argo* i sin tur kan ta sju. Ben Afflecks *Argo* utspelar sig 1979-80 då Ayatollah Khomeini tog makten i den iranska revolutionen, den amerikanska ambassaden stormades och 52 fångar hölls i 444 dagar. Krisen blev även den stora orsaken till att Jimmy Carter förlorade presidentvalet i USA 1980 mot Ronald Reagan. **Veckans Twitter kommer** från Mark Levenson: *Och jag sa "Jag vill bli vuxen, jag vill bli en man..." Och mor sa "Du måste välja"*.

Tre underbara New York-låtar:

- *Empire state of mind (part II) broken down* – Alicia Keys (2010)
- *King of New York* – Quireboys (1993)
- *The 59th street bridge song (feelin' groovy)* – Simon and Garfunkel (1966)

Med hjälp av båten *Miss Ellis Island* tog vi oss ut mot den lilla ön *Liberty Island* strax utanför Hudsonflodens mynning. Där står *Frihetsgudinnan*, ett av New Yorks och USA:s främsta kännetecken. Frihetsgudinnan invigdes den 28 oktober 1886 och var en gåva till USA från Frankrike som en symbol för att fira hundraårsminnet av USA:s självständighet. Statyn ritades av skulptören *Fredric Bartholdi* och stommen utformades av *Gustave Eiffel*.

Själva statyn mäter 46 meter och är placerad på en 47 meter hög sockel av huggen sten.

Foto: Sussie Forsman